

Pfv.V.21.361/2007/8.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága felperesnek Magyar Állam I.r. és az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium II.r. alperesek ellen kártérítés iránt a Fővárosi Bíróságon 33.P/P.21.437/2006. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.553/2006/9. számú ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen a felperes által 3. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem, valamint a II.r. alperes 6. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán a 2007. október 11. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, 15 napon belül fizessen meg az alperesnek külön-külön 5.000 (Ötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperes részére kirendelt pártfogó ügyvéd díját 6.000 (Hatezer) forint + áfában, azaz 7.200 (Hétezer-kettőszáz) forintban állapítja meg. A pártfogó ügyvéd díját az állam viseli, és a Legfelsőbb Bíróság utalja ki.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében az I. és II.r. alpereseket egyetemlegesen 20.000 forint kár megfizetésére kérte kötelezni. A kereset ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy jogerős ítélet volt házastársát - jogi képviselője részére - 20.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. A követelés behajtása iránt a Németországban lakó adós ellen az elsőfokú ítéletet hozó bíróságnál végrehajtási eljárást kezdeményezett. A II.r. alperes a bíróság által megküldött végrehajtási iratokat továbbította az illetékes német bírósághoz.

Az adós végrehajtási kifogása kapcsán a német bíróság a II.r. alperesen keresztül tájékoztatást kért a végrehajtást elrendelő bíróságtól arra vonatkozóan, hogy a követelés kit illet meg. A bíróság azt válaszolta, hogy a felperes mint végrehajtást kérő jogszerűen igényelheti a végrehajtás tárgyául szolgáló összeget. A német bíróság azonban ennek ellenére közölte, hogy a végrehajthatósági nyilatkozatot nem adhatja ki. A felperes álláspontja szerint a követelés végrehajtása azért hiúsult meg, mert a II.r. alperes nem adott, illetve téves tájékoztatást adott a jogsegély igénybevételéhez szükséges feltételekről, ezért a követelt összeget a Ptk. 339. §-a és 349. §-a értelmében kárként köteles megtéríteni. Az I.r. alperes kártérítési felelősségét pedig az alapozza meg, hogy nem biztosította a jogerős ítélet végrehajtását.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. A határozat indokolásában kifejtette, hogy a II.r. alperes, mint közigazgatási szerv eljárását a polgári eljárásra vonatkozó, az 1966. évi 8. tvr-rel kihirdetett Hágai Egyezmény, továbbá a végrehajtásáról rendelkező 4/1966. (VI.15.) IM rendelet szabályozza. E jogszabályok értelmében azonban a II.r. alperest a végrehajtást kérő felperes irányában nem terhelte tájékoztatási kötelezettség, továbbá nem bizonyított, hogy a külföldi bíróság a felperes igényét elutasította volna, azaz a végrehajtás eredménytelenül zárult le. A II.r. alperes terhére tehát nem állapítható meg kártérítési felelősséget eredményező jogellenes magatartás. Az I.r. alperes pedig a Ptk. 28. §-a értelmében vagyoni viszonyok alanyaként jogi személy. A kifogásolt eljárásban nem vett részt, vele szemben kártérítési igény az adott esetben nem érvényesíthető.

Az elsőfokú ítélet ellen az alpereseket marasztaló döntés meghozatala érdekében a felperes fellebbezett, az alperesek ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A jogerős ítélet indokai szerint az elsőfokú bíróság érdemben helytálló döntést hozott, annak indokolása azonban részben téves. A II.r. alperes a végrehajtás megindítását követően a jogszabályok helyes alkalmazásával hívta fel a végrehajtást elrendelő bíróságot a kérelem hiányainak pótlására, az előírt alaki kellékek biztosítására. Téves tájékoztatást adott azonban a felperesnek, amikor a német bíróság megkeresését azzal továbbította, hogy a végrehajtást kérő nyilatkozatát szerezze be. A nyilatkozat továbbítása téves, és a szükséges joghatás kiváltására

alkalmatlan intézkedés volt. A II.r. alperesnek ugyanis a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. 66. §-a szerinti ún. törvénybizonyítványt kellett volna kiállítania. Az iratokból nyilvánvaló volt, hogy a perköltség nem a végrehajtást kérőt illeti meg, ezért elvárható volt tőle, hogy a törvénybizonyítvány szükségességét külön kérelem nélkül is felismerje. A törvénybizonyítvány sem adhatott volna azonban megfelelő választ a végrehajtási kifogásra, mert a Pp. akkor hatályos Pp. 220. §-ának /2/ bekezdésében írt kötelező szabály szerint a perköltség nem a jogi képviselőt, hanem a felet illette meg. A végrehajtandó ítélet e jogszabálynak nem felelt meg, ezért a törvénybizonyítvány kiállítása sem lett volna alkalmas arra, hogy a német bíróság a végrehajtást elrendelje. A II.r. alperes mulasztása és a végrehajtás sikertelensége között tehát nem áll fenn okozati összefüggés, a felperes keresete emiatt alaptalan. Az I.r. alperesre vonatkozó döntést illetően a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az állam önálló jogi személyiséggel rendelkező szervei eljárásáért nem tartozik helytállási kötelezettséggel, ezért ilyen jogcímen kártérítési igény az I.r. alperessel szemben nem érvényesíthető.

A jogerős ítélet ellen a keresetnek megfelelő döntés érdekében a felperes felülvizsgálati kérelmet, a határozat indokolása ellen pedig a II.r. alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Az I.r. alperes a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelemben kifejtett indokok szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 339. §-át, az okozati összefüggés hiányát illetően a másodfokú bíróság téves jogi következtetést vont le. A külföldi bíróság tájékoztató leveléből ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy a II.r. alperes jogszabálysértő eljárása miatt nem volt elrendelhető a végrehajtás az adós ellen.

A II.r. alperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében elsősorban arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság a felek kérelmein túlterjeszkedve vizsgálódott, és a perhez nem tartozó megállapításokat foglalt a jogerős ítélet indokolásába. Egyébként pedig téves, az alkalmazott jogszabályokkal ellentétes az a jogi álláspont, hogy a II.r. alperest felróható mulasztás terheli. Az eljárás során a II.r. alperes és a végrehajtást elrendelő bíróság között állt fenn „kézbesítési” feladatokra vonatkozó kapcsolat. A II.r. alperes a felperessel eljárási jogviszonyba nem került, részére nem adott és nem is adhatott tájékoztatást. Az ún. törvénybizonyítvány kiállítására csak kérelem alapján állhatott fenn kötelezettsége, és nem volt elvárható, hogy annak szükségességét felismerje. Az adott ügyben a felperes jogi

képviselőjének kötelezettsége lett volna a perköltségre vonatkozó téves ítéleti rendelkezés elleni jogorvoslati eljárás kezdeményezése. Az érdemben helyes ítéletet tehát az elsőfokú bíróság által kifejtett indokok alapján szükséges hatályában fenntartani.

A Pp. 270. § /2/ bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata jogszabálysértésre alapítható. A felülvizsgálati eljárás eredményeként a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az érdemi döntés nem sért jogszabályt, indokolása azonban a csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel támadott részében téves.

A felülvizsgálati eljárásban nem vitatott tényállásból kiindulva a bíróságok okszerűen következtettek a kereset alaptalanságára. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint azonban a másodfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a II.r. alperest törvénybizonyítvány kiállításának kötelezettsége terhelte. A perbeli jogvita elbírálása során abból kell kiindulni, hogy a II.r. alperes a nemzetközi jogsegély biztosítására irányuló eljárásban milyen jellegű feladatot láthatott és látott el. A hivatkozott jogszabályokból egyértelműen következik, hogy kötelezettsége a végrehajtási iratoknak a külföldi bírósághoz, illetve e bíróság megkeresésének a végrehajtást elrendelő bírósághoz való továbbítása volt. Ennek keretében a végrehajtást kérő felperessel eljárási kapcsolatba nem kerülhetett, részére tájékoztatást nem adhatott és nem is adott. A végrehajtási kérelem jogszabály által előírt kellékeinek biztosítása sem a II.r. alperes, hanem a végrehajtást elrendelő bíróság felhívása alapján a felperes kötelezettsége volt. A II.r. alperes viszont csak a jogszabályi előírásoknak megfelelő megkeresés továbbítására volt köteles. Az ún. törvénybizonyítvány kiállításával kapcsolatban a másodfokú ítélet indokolásából az az álláspont tűnik ki, hogy a II.r. alperesnek erre irányuló kérelem esetén áll fenn eljárási kötelezettsége. A Legfelsőbb Bíróság ezzel egyetért, de nem osztja azt a következtetést, hogy a II.r. alperesnek kötelezettsége lett volna a felperes tájékoztatása. A jogszabályok ilyen előírást nem tartalmaznak, e tekintetben tehát a jogellenes mulasztás megállapítása fogalmilag kizárt. A felperes keresete tehát e vonatkozásban nem az okozati összefüggés, hanem a jogellenes magatartás hiánya miatt alaptalan.

A jelen eljárás tárgya kizárólag az alperesek eljárásának vizsgálata alapján kárfelelősségük elbírálása volt. A jogvita keretein kívül esik annak elbírálása, hogy milyen jogi megoldások, lehetőségek álltak rendelkezésre ahhoz, hogy a külföldi bíróság a végrehajtást elrendelje, továbbá, hogy a végrehajtandó határozat megfelelt-e a perjogi szabályoknak vagy sem. A Legfelsőbb Bíróság

ezért a másodfokú ítélet indokolásának erre vonatkozó részét mellőzte.

Az I.r. alperes kárfelelősségét illetően a Legfelsőbb Bíróság minden vonatkozásban egyetértett az érdemi döntéssel és annak indokolásával is.

A kifejtett indokok alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /4/ bekezdés alkalmazásával hatályban fenntartotta. A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte az alperesek jogi képviseletével felmerült felülvizsgálati perköltség megfizetésére. A felperes részére kirendelt pártfogó ügyvéd díját a 7/2002. (III.30.) IM rendelet 1. §-ának /4/ bekezdése, és 5. §-a alapján állapította meg. A díjat az állam viseli és a Legfelsőbb Bíróság utalja ki. A tárgyi illetékeljegyzési jog miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2007. október 11.

Dr. Uttó György s.k. a tanács elnöke, dr. Erményi Lajos s.k. bíró,
dr. Bella Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Nné

tisztviselő